

EL BORINOT

Setmanari il·lustrat

20 cms.



ANY IV. N.º 149

30 SETEMBRE 1926

PREU DE SUBSCRIPCIÓ: 2'50 PTES. TRIMESTRE

LA CORRESPONDÈNCIA A L'ADMINISTRACIÓ: ANGELS, 22 I 24. — BARCELONA



«Carme». Francesc Camps.

2. - EL BORINOT.

Lletres d'Alemanya

EL RIN

El Rin *der Rhein* en alemany—, el riu clàssic de l'edat mitja, ha exercit sempre una mena de fascinació damunt l'esperit dels alemanys. Aquesta influència ha arribat fins al punt que el Rin ha esdevingut el símbol del país. En la literatura, sobretot en l'època romàntica, el Rin jugà sempre un paper prominent i no se sap mai de cap poeta alemany que hagi deixat de cantar-lo i fer-ne la palimòdia amb versos d'estil hiperbòlic i epifonemàtic.

Confesso, però, que el Rin val realment la pena i que és una de les coses que encara fan el seu efecte. Sobretot vist en un dia clar, amb el cel d'un blau tendre i mullat i l'aigua d'un verd d'escarola.

La millor manera de recórrer el Rin és en un vaporet que voregi les illes de vegetació exuberant que es troben entre Magúncia i Coblença. Aquest tros és un dels més romàntics del riu. L'aigua passa encaixada entre unes grans roques de pissarra grisa i en totes les altures es veu una sèrie de burgs, castells feudals de l'edat mitja, enrunats o restaurats. En altres llocs el riu no té l'encant, la força poètica d'aquest tros. De Coblença en avall, fins a Bonn, els dics construïts al costat l'han transformat en un canal uniforme. A Colònia i Duseldorf el riu no és més que un corrent d'aigua bruta, entre una atmòsfera densa del fum de les fàbriques de ciment, productes químics, alts forns i establiments metallúrgics.

Coblença és una petita ciutat admirable. La seva situació, posada en la confluència del Rin i del Mosella, és magnífica. Aquesta ciutat té un encant, un encís especial que no tenen les altres. No s'hi treballa. Es una ciutat de funcionaris de l'Estat, comer-

ciants i petits burgesos. S'hi viu amb tranquil·litat, però no amb aquella pau colomísticament ideal i filosòfica de les petites ciutats alemanyes, en les quals la vida sembla que no tingui altra finalitat que veure caure la pluja i escalfar-se vora l'estufa. Coblença és un port de relativa importància i d'un comerç força intens. Totes les barques que passen pel riu s'hi aturen. En el port de la "*Aldstadt*", ciutat vella, hi ha unes tavernes freqüentades pels "llops de riu", uns mariners que donen a la ciutat un aire de cosa moguda i animada. Es passegen, riuen, beuen xops de *hockbier* i diuen coses picants a les noies del país, unes noies rosses, d'ulls blaus i maliciosos. I tot plegat dins un ambient familiar, de franquesa encantadora, que fa un contrast colpidor amb la rigidesa de caràcter de la gent de Francfort o de Colònia. Això és natural. Coblença és una ciutat alliberada de l'organització industrial i per tant com que no s'hi treballa és una ciutat rica.

Això últim sembla una cosa paradoxal, però sempre ho he vist així: les ciutats que treballen són les més pobres, tristes i brutes. En elles es viu massa a la vora de la realitat i de la vida i les diferències són massa contundents perquè els treballadors i els pobres puguin distreure's de la tragèdia pesant que plana damunt d'ells. En canvi en les altres ciutats on no es treballa, la vida sembla una cosa lleugera, frívola, que no pugui pendre's seriosament, però que valgui realment la pena de viure's. Per l'atmòsfera d'aquestes ciutats es respira difosa una alegria que envaeix tots els sentits i us allunya d'aquest món que els catalans, acostumats a veure'l objectivament i d'una manera abstracte, en diuen "una vall de llàgrimes".

A l'estranger tenim un concepte equivocat dels alemanys. Ens els figurem una gent amb unes condicions innates i excepcionals pel treball actiu, quan precisament són tot el contrari.

Amb una curta estada aquí a Coblença, on l'alemany és un "producte" que es presenta en un estat bastant natural, n'hi ha prou per convence's que són la gent que els agrada més de jeure sota una ombra. El que s'esdevé que l'alemany és un home metòdic, d'ordre i organització i la indústria alemanya una indústria de mètode i d'organització perfecta, massa perfecta. Aquí tot ho fan les màquines. L'obrer no té de pensar gens ni preocupar-se de res. Entra en una fàbrica, el posen davant d'una màquina qual-sevol i es passa anys i anys fent els mateixos moviments que, naturalment, arriba a fer amb una llestesa i perfecció inigualable. A Catalunya un obrer al cap de tres mesos de fer el mateix ja pensa a canviar de feina. Això no vol dir que els alemanys no facin igualment una feina diferent d'aquella per la qual s'hagin especialitzat—els alemanys tenen una gràcia especial a saber-ho fer tot—però llavors són lents, molt més lents que la generalitat dels nostres obrers. A Barcelona treballava en un despatx amb varis dependents alemanys. En el temps de contestar ells una lletra els dependents catalans en contestàvem deu. El seu treball, això sí, era el més pulcre i perfecte que hom pugui imaginar-se. Però en un país on els comerciants no saben llegir era preferit i més estimat el nostre treball malgrat que repetíssim tres vegades la mateixa paraula en dues ratlles i confonguéssim continuament *esta per esa i cual per quien*.

A la ciutat vella de Coblença hi ha unes cases gòtiques plenes d'encís i de color, evocadores de l'Alemanya medieval, aquella Alemanya dels oficis, dels gremis, de la llegenda i tradició. He fet coneixença amb els barquers que hi viuen. Són gent amable i generosa, com la majoria dels alemanys. La seva única ambició sembla ésser pagar la petita contribució per exercir la indústria de barquer i complir

estrictament les ordenances que regulen la circulació del riu. Això últim no és gens difícil. En l'entrada i sortida de tots els ponts, en tots els embarcadors, en tots els molls de totes les ciutats i tots els pobles, en totes les roques, en totes les illes, a tot arreu on es pugui enganxar un paper i posar una placa de ferro colat, es troba, indefectiblement, el reglament de circulació del riu.

A les set de la tarda he pujat en un vaporet que ha sortit del Mosella i ha entrat al riu per dessota del monument a l'emperador Guillem I, en la plaça triangular *Deutsches Eck* que forma la confluència dels dos rius. És un d'aquests monuments *kolossals* d'estil alemany. L'emperador va dalt de cavall, una figura dalt de cavall fa més respecte, i el grup reposa sobre un grandíols pedestal de pedra, envoltat per una muralla en forma de semicercle. Aquest monument vist en una posta de sol, que cairegi el paisatge de grogors esmorteïdes, no sembla tan detestable.

La lluna ha començat d'esquitxar-ho tot d'una llum argentada i al fons desdibuixat i trèmul del riu es veia, arran d'aigua, una gassa de boira dolça d'un blau esblaimat.

En totes les barques han començat a cantar. Són les cançons populars del Rin, d'una melodia dolça i suau, com el curs de les seves aigües. En totes surten sempre els castells encantats, les princeses, els prínceps alliberadors i les fades del riu. Són d'un idealisme corprenedor. Quina diferència, quin contrast més corprenedor amb les cançons infectes de cabaret que els mariners del Sena cantaven a Rouen en una nit com aquesta de fa uns dos anys! Els alemanys estimen les seves cançons i els mariners del Rin creuen que al món no hi ha música com la d'ells. Un poble que estima les seves coses és un poble fort.

A l'Escullera

No sabíeu on anar. Heu pujat a l'escullera a contemplar la mar. Les ones acaronen les roques i treuen escuma d'argent. Ai la mar temptadora que tantes veus de sirena ocultes! Que ne'ts, de bella! i us deixeu arrossegar escullera avall avall, endintre, endintre d'aqueixa mar tan nostra i tan dolçament bella. Es un diumenge a la tarda i l'animació és extraordinària. Per cí i per llà hi ha tot de famílies d'obrers, i botiguers arraulits que be renen llargament. Homes amb canyes que esperen potser pescar. En són una colla molt diversa i interessant. N'hi ha que es veu ben bé que són improvitzats i no hi manquen els entesos. Aquests, com saben més bé de què va, es preocupen principalment de seure amb el major confort possible.

L'aire és fresc i impregnat de salabor marina que us entra fins als pulmons i els enamorats que passen us toquen el cor. Quin encant les noies a l'escullera, tan a prop de la mar!

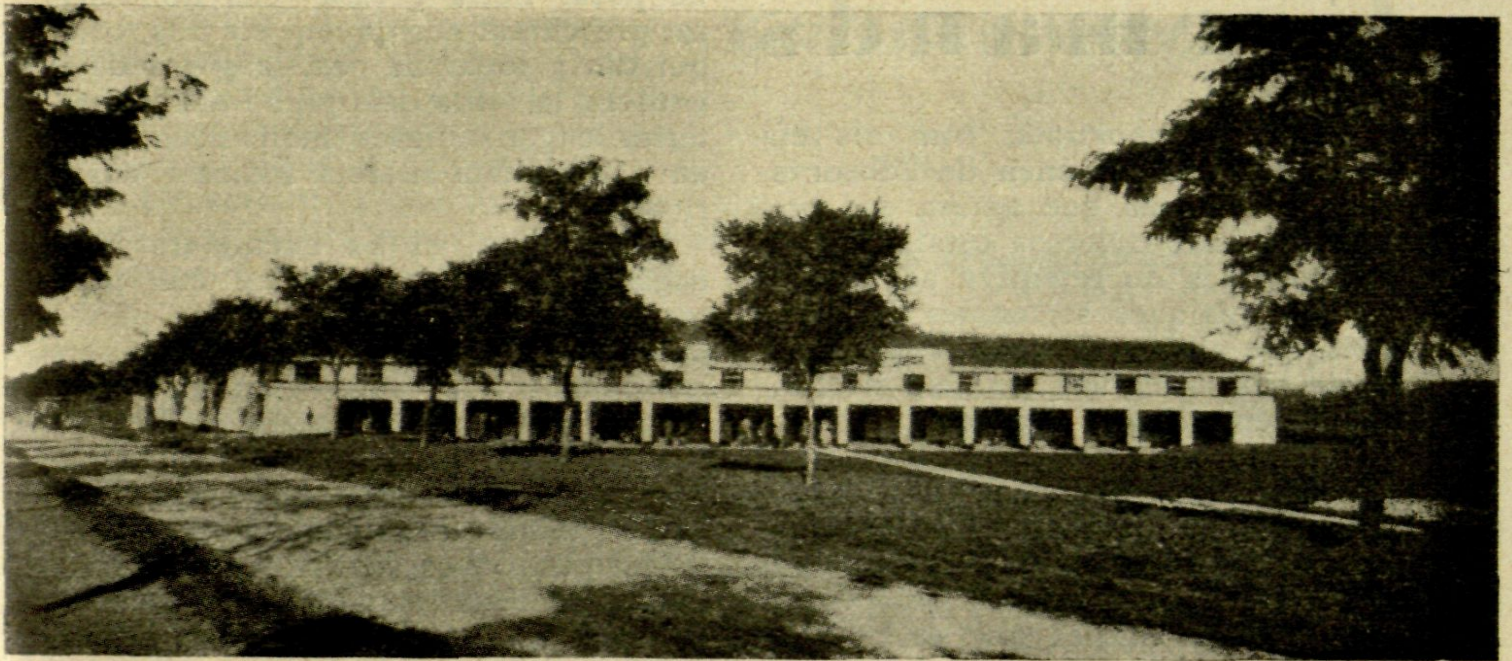
Allà en un recó hi ha una noia tota vestida de blanc. Es bella i sembla trobar-se delicadament malalta. Els seus ulls purament blaus, grans, d'una extraordinària bellesa i tristos, amb dues llàgrimes que són dues temptadores perles. Té el capell a la mà i els cabells són llargs i bellament rosos. La mireu i us mira ingènuament, el seu somriure tan dolç i tan trist us amarga el cor d'una manera estranya. Aneu caminant, amb el jonc sota el braç, amb el pensament en aquella noia blanca, i la vista en l'enjogassada mar que va arrissant-se i fent rinxols d'argent indiferents a les coses humanes. — Heus ací una bella noia per estimar-la, per estimar-la un esperit romàntic i acaudalat. Les parelles passen amunt i avall, també força noies que, naturalment, riuen com unes benettones. Uns jaïos miren la mar i la

gent, enriolats, i darrera un bloc de pedra descobriu una parella d'enamorats que es diuen cosetes, quasi tocant l'aigua qui també els enraona d'amor.

La farola. La farola és inferior a tot el que la rodeja. La trobo escarancada. Hi trobeu, però, unes tauletes plenes de gent que baden davant la mar tot bevent refrescos. Com que teniu set, agafeu seient i demaneu una cervesa. La vista és admirable i la gent que us rodeja té en el rostre una badoqueria tan o més admirable encara. Hí ha de tot, joves presumits i noies enjogassades. Homes de mitja edat que van amb la família i dones amb criatures. Per les roques no manquen pescadors de canya. Algun d'aquests guarda una immobilitat extraordinària; hom diria que és pintat. Tot bevent cervesa veig que un branda la canya i una llíssera lluent dòcilment penja de l'ham. De seguida es forma una rodona de curiosos. Hom diu infalliblement si la llíssera pesa nou unces, que el seu pes excedeix de dues terses ben bé. Es la tàctica i potser la psicologia del pescador de canya, tant d'aquí com d'Anglaterra.

Des de la farola es veu Montjuïc i enllà, els xiprers verd foscos del cementiri nou. Està quelcom núvol i el sol, que va de posta, cau sobre el sagrat recinte amb uns raigs que semblen de les estampes antigues. Ho contempleu embadalit i fins us estranya que aquí, a Barcelona mateix hom trobi un cop de vista tan superb, tan d'estampa antiga.

Torneu a ciutat en un canot automòbil. Abans d'entrar a port dóna una giravolta per allà, jugant amb les majestuoses ones. Una dona trencarà el silenci, acompassat solament pel murmur de la mar, amb uns xiscles estridents, el canot entrarà lleuger al port i unes airoses gavines us passaran pel costat volant.



Anglaterra. — Escoles de la Ciutat-Jardí de Letchworth.



Anglaterra. — Plaça a la Ciutat-Jardí de Letchworth.

Gormands

Es cosa demostrada com els enginys humans pervenen de l'observació de les coses que natura ens presenta en llurs diversos estats. De tenir una mica de retentiva ací empalmariem qualques sentències i *llatinorums* que alhora de produir un bonic efecte palesarien una erudició molt escaient sempre que hom, en pretendre parlar en sentit comparatiu, s'enlaira i s'endinsa ensems en els llòbrecs temps de l'antigor històrica amb el pretext d'escorcollar-ne quelcom d'adient que li faci de punt de recolzament per les teories que es proposa d'exposar.

Ara, que ja hem assabentat als nostres llegidors la no desconeixença d'algun dels trucs de millor efecte, podem, amb plena desimboltura, entrar en el terreny que hem triat, o millor dit, assentar el tema que motiven les presents ratlles i fer-ne el desenrotllament en la forma emprada per aquells que, coneixedors de la ciència filosòfica i dels secrets de la tribuna oratòria, o literària, delecten, admiren o avorreixen els afanyosos de saber, els curiosos o desvagats que reïxen amb la seva de passar el temps amb poc esmerçament de metàl·lic.

Cosa que enganxi més que un ganxo ja hom sap que són dos ganxos, i seguint la proporció geomètrica, trobarem que deu ganxos enganxen més que no cinc, mentre cinquanta ganxos enganxarien més, molt més, que no trenta. Doncs, bé; hi ha altres coses que encara són més enganxoses, v. g., la goma aràbiga, l'aiguacuit i alguns extrems químics. Els ganxos són manufactura industrial en tant que els extrems són productes de quiscuna fórmula científica, i, ni els uns ni els altres ens satisfan prou per poder demostrar ço, que com premissa, hem assentat suara. Natura—ací és obligat

de posar lletra grossa—ens ho dóna fet presentant-nos davant els ulls, com qui diu a topar de nas, la goma dels truiters, la reina dels pins i altres matèries enganxadisses molt abundoses en determinats indrets índics i americans.

No obstant, hi ha exemplars més enganxosos encara, per bé que pertocuen al regne animal i, més particularment en els mamífers, ço és, en les bèsties que tenen glàndules mamàries, vulgarment mamelles. Resten fetes les excepcions corresponents a les varietats incloses entre els que, alhora, varien en llur nombre de potes.

Qui pot, doncs, arrapar-se a la mamella, hi resta enganxat per estona. Repareu en l'espècie humana l'infant golafre—i tots en són, de golafres, els infants en l'època de lactació—com per un mai per mai deixa la mamella per pròpia voluntat. Que hom sàpiga, sols per tres causes abandona aquell saquet cònic i sucós: primera, quan no hi troba res per xuclar; segona, quan el son el venç i, tercera, quan li ho arrabassen. Observareu com en succeir-li qualsevol dels esmentats contratemps protesta a llur manera, plorant, marranejant, prova convincent de la insatisfacció en què es troba. El xup-xup no el cansa pas; abans prefereix que el líquid vital se li escorri pels costats de la boqueta, que àdhuc l'ennuegui, que se li indigesti, que no abandonar la mamella.

La gent assenyada, però, per molt que estimi l'infant ja sap què cosa cal fer quan se l'ha d'apartar. Poc a poc li retira les metes, per tal d'evitar l'escàndol, o empra l'expeditiu procediment de prendre-les-hi com sigui, i surti com vulgui, amb disposició d'afegir-hi qualques patacadetes en el cas de marrana resistència. Pel cas, la qüestió és treure-li de la boca la glàndula enganxadissa quan depassa el temps reglamentari per al nodriment. La raó és suprema, car de no fer-ho així, positivament, n'esdevin-

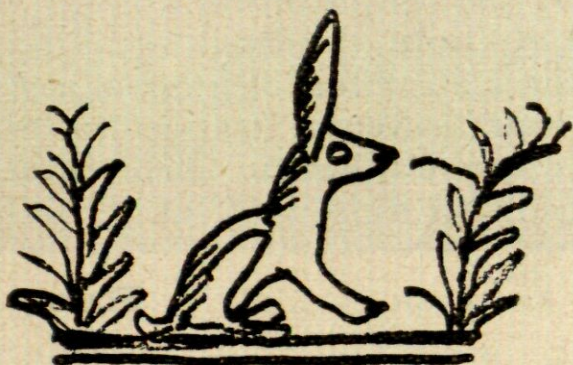
Barcarola Veneciana (*)

dria la natural trencadissa entre innocents i culpables.

Els puericultors, en tots els temps han fet sempre campanya en aquest punt concret de la ciència mèdica palesant els perjudicis que comporta no emprar aitals radicalismes; saben prou com permetre xuclar per massa temps és desconèixer la funció i, del contrari, entossudir-se a xuclar sense mai parar és inaguantable pel dissortat que li desembarassen els saquets làctics alhora que un suplici pels que, de lluny o de prop, directament o indirecta, es veuen condemnats a aguantar-ho contra llur voler.

Es una aberració constatada pels científics això d'anar contra natura, car natura, que és, per excel·lència, la mare de totes les coses ens ensenya que deu fer-se, com deu fer-se i quan ha de fer-se per tal d'aprofitar-nos del que necessitem per la vida, no apartant-nos ni un gruix de pesseta del poc ni del massa. De l'un a l'altre extrem hi ha sempre et terme mig i, precisament, el separar-se'n, ultra ésser una aberració, és un abús intolerable, inaguantable, que, per deure de consciència ha de corregir-se de pressa per part dels que en saben i àdhuc tenen obligació de fer-ho. Si es deixa perquè natura ho faci sola, quasi mai no s'hi arriba a temps per salvar la mamella i el que hi ha dintre, tot per culpa dels golafres.

EL DOCTOR ARMILLA



—Oh, pescador de les ones,
Fidelí,
vina a aquest lloc a pescar.
En la barqueta remant
amb la minyona se'n va
Fidelí, li, la.

—Què voldries que pesqués,
Fidelí?

—L'anell meu em caigué al mar.
En la barqueta remant
amb la minyona se'n va
Fidelí, li, la.

—Cent escuts et donaré,
Fidelí,
en eixa bossa reial.
En la barqueta remant
amb la minyona se'n va
Fidelí, li, la.

—Jo no vull els cent escuts,
Fidelí,
jo no vull bossa reial.
En la barqueta remant
amb la minyona se'n va
Fidelí, li, la.

—Jo vull besades d'amor,
Fidelí,
jo vull besos i res més.
En la barqueta remant
amb la minyona se'n va
Fidelí, li, la.

MANUEL VALLDEPERAS, trad.

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

(*) Vella cançó italiana.

Consell amical

Un amic nostre — amb més experiència que diners — ens conhorta sovint amb el doll de llur sapiència. Una vegada ens dolíem de les freqüents esgarrapades amb què ens obsequiava el païdor i de les conseqüències a què ens portava l'estat malenconiós, amb l'enfonsament d'ulls corresponent que sempre ens tenia amb l'ai! al cor d'haver de cridar, Josep! en qualsevol lloc de compromís.

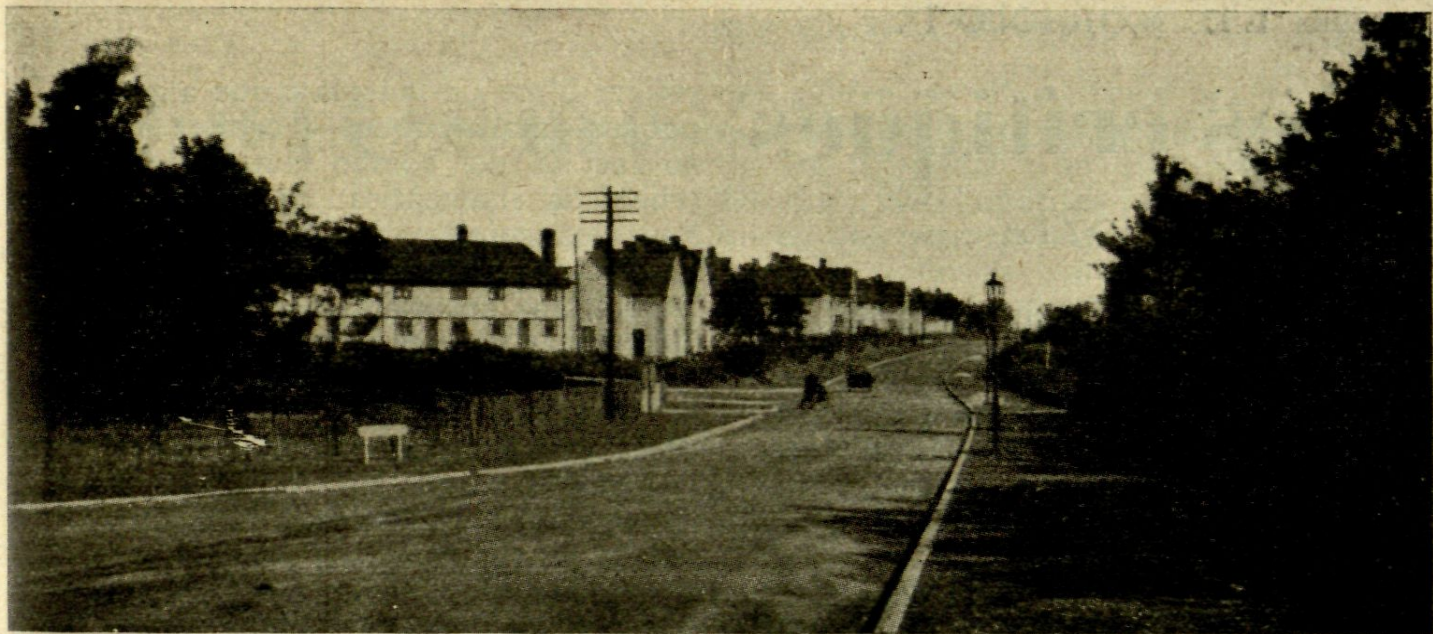
El docte amic,—per bé que senzill no menys entès—deixà d'escoltar-nos per a parlar. Parlà amb accent de profunda convicció, dient la paraula justa, que és com si diguéssim posant el pegat al mig del mal. En parlar digué: “La dolença que us molesta no és menys que la més palesa manifestació de l'estat morbós motivat per l'acumulació dels diferents mals que patiu, és talment una general protesta en una sola part del vostre cos per tal de fer-se més ferma. Un tractament unilateral ens duria a l'esterilitat. Cal doncs, envestir de front i de ferm si volem acabar el nostre patiment, ben entès que vós, i com vós tots els qui es troben en casos anàlegs, sofriu de dues maneres, ço és, materialment i moral. Ja comprendreu com és de complexa el vostre estat i, per tant, seriós el cas vostre. Feu, doncs, un bon resum, una mena de decisió extrema i,—no ho dubteu—cap al va-i-tot”.

“Aquest va-i-tot,—seguí dient—deu consistir primer, perdre la por a tot el que pugui esdevenir. Que els aliments us repugnen, us fan basqueig? res hi fa, avall! i vinga menjar tot el

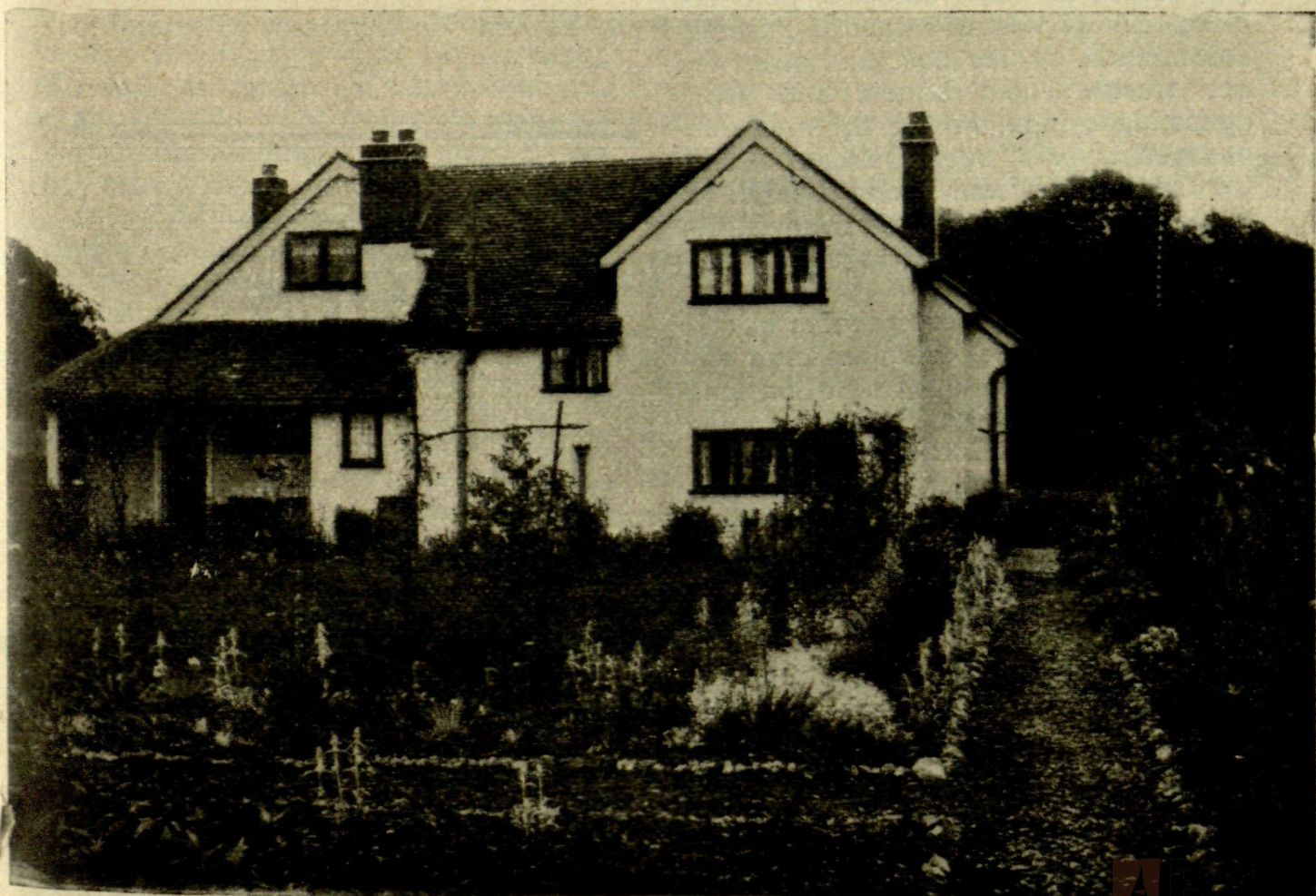
que us plagui per llur color, olor i sabor. No oblidéssiu que panxa plena fa bullici i que els mals dels menjars menjant se'n van, talment com amb un clau pot treure's un altre clau, per bé que, excepcionalment, hi resten tots dos clavats, cal assajar el procediment. Segonament, no us convé de pensar en les conseqüències, car el massa reflexionar pertorba el sistema nerviós amb excitacions contràries a una bona digestió. Els savis d'aquell temps, quan havien emplenat el ventrell es lliuraven a Morfeu, ço que és el mateix que posar els encaboriaments davall el coixí deixant que un o altre ho arranjarà. En terç lloc, és de bons resultats engolir un brou estimulant per accelerar la funció digestiva i pendre coratge. Hom empra un gotet de la bota del recó, una tassa de cafè poc ensucrat, o bé un te carregadet. Les vitamines i els alcaloides damunt un bon tou produeixen efectes espetarregants, tant, que a voltes us fan córrer sense voler pr arribar a temps”.

“La bona digestió—no oblideu—hom mateix se l'ha de preparar procurant expellir cap enfora els mals humors que fan nosa molestant i trontollant l'organisme general. Resumint; entenc que seria convenient fer una neteja total. Amb tota calma i ben convençut podeu preparar el cop de gràcia d'aquest malestar que no us deixa viure una hora de repòs”.

Així clogué el consell l'amic benivolent a qui devem el retorn al nostre benestar convençut que molts dels mals que els homes patim és per culpa nostra.



Anglaterra. — Un carrer de Letchworth.



Anglaterra. — Una casa de Letchworth.

Les crítiques

LA CRITICA D'ARA

Hom ja comença a adonar-se'n que la crítica d'ara ja no és com la crítica d'uns quants anys enrera. Uns es revoltent i en diuen penjaments, uns altres enyoren la crítica d'anys enrera la qual es veia obligada per motius extra-literaris a ésser més que condescendent, optimísticament hiperbòlica: cada llibret de versos un poetàs, cada recull de contets un excellentíssim escriptor. I és que ja havem fugit del to d'inferioritat que tenia la nostra literatura, i el conjunt és ben bé europeu. Des de Maragall que ha tingut homes de valor europeu, però no el to, car al nostre entendre l'última embranzida de les nostres lletres té, per transcendència aquest fet. Així doncs, la crítica, no ha fet més que europeitzar-se i desempellagar-se de tot sentimentalisme extra-literari. I això, en definitiva vol dir avanç, alliberació i consciència de la pròpia fortitud.

Nosaltres no sols comprenem la crítica d'ulls grossos que uns anys enrera es feia, sinó que de trobar-nos en aquelles mateixes circumstàncies nosaltres hauríem fet igual; però també nosaltres no solament comprenem la posició dels crítics dels nostres dies sinó que la compartim sincerament. Així com la missió de la crítica de llavors era fer produir, avui sortosament ja ha d'ésser la de començar a depurar.

I precisament d'ací vénen els espetecs; els autors no estaven acostumats a ésser censurats i arreu troben injúries i malvolences. Ja ens hi acostumarem. La principal missió de la crítica, és al nostre entendre, el procurar guanys positius a la literatura en sí i secundàriament encarrilar l'opinió.

No volem dir que la crítica d'ara

estigui lliure de màcula i que algunes poques—molt poques—vegades hom no faci us del bombo mutu, o de la rebentada sistemàtica. En aquest cas totes les condemnes i fins vituperis són pocs; el desemmascarament és, llavors, una necessitat. Però és massa fàcil donar gat per llebra i fer passar una opinió desinteressada per una opinió prenyada de malvolences. Nosaltres, però, no podem menys que afirmar que és potser en la crítica on millor estem i que la nostra situació literària ha fet necessari l'arribada de l'hora de cantar les veritats, si no volem que la nostra literatura continuï amb el to de conjunt pobre i mesquí com fins ara.

J. M. B.

(D'"El Dia" de Terrassa, 13 setembre 1926).

COPS D'EFECTES FEBLES

COPS

...vistos en un mateix temps.

No de guerra;—Quan el pressentiment contra la voluntat d'un hom

Sempre pau immensa.—encara que les forces hi són i l'ajut de tot un altre.

Pau: amistat.—No impideix,

Atrau.—Ja és un fet.

Jnic envoltat de l'amor.—Contra aquesta força, no cone-

I hi és l'art. guda, no hi pot

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

..maNyozes -

Ocultisme

Si és un art, una ciència, una mania o un caça totxos, jo no ho diré pas d'una manera categòrica. L'ocultisme pot ésser una mica de cada cosa i àdhuc pot ésser una sola cosa de les esmentades. Hom diu que també pot ésser una estratagema.

En els estudis que els nordamericans han realitzat damunt les ciències ocultes predomina una determinada tendència que hom sospita filla de l'afany de singularitzar-se. Els ianquis creuen que en les coses del pensament, del sistema nirviós o del procediment vulgarment conegut per "muts o a la gàbia" poden fer-se modificacions i reformes, talment si es tractés de canviar les suspensions dels Buiks o reformar el frenatge dels Studebakers. No van poc errats els tals nordamericans! Perquè van trobar la fórmula d'arrambar la major part dels diners del món s'han cregut amb suficiència i facultats per ficar-se a tot arreu. Aquesta vegada, però, se'ls ha descobert el joc: quan ells hi anaven nosaltres ja en tornàvem.

Que ho sàpiguen els anglo-saxons que en matèria d'ocultisme no ens deixem passar la mà per la cara. Ni diners, ni audàcia han de servir-los de gran cosa; són massa jovenells i cal ésser gat vell per treure bon partit de l'ocultisme.

Abans de tot, intentem definir aquest *imbroglio* que preocupa una bona part de la humanitat i, directament o indirecta interessa el restant. Ocultisme vol dir simplement fer coses que no deuriem fer-se. Fer coses d'amagat no és permès, i l'ocultisme treballa a l'ombra, escondeix la veritat, tira pedres des de lluny, cala foc i es vesteix de bomber, escriu contra el que pensa privant que es digui la veritat de les coses. L'ocultisme és propi dels qui passant en fort temperi fan el fatxen-

der, ploren per dins i riuen per defora, tremolen de por i aparenten valentia, no disposant d'un clau pretenen fer el ric. Són tantes les fases i aspectes en què pot presentar-se l'ocultisme que els mateixos que l'estudien, en viuen o el segueixen s'han dividit en nombrosos grups que prompte faran la competència a les sectes protestants.

Quiromàntics, nigromàntics, hipnotistes, teosòfics, magnetitzadors, endevinaires, saludadors, ultra els termes mitjos qui han trobat la manera d'anar tirant sense que hom entengui de què viuen ni què els aguanta.

Anys enrera, férem coneixença amb un individu que li deien el Salau. Els avantpassats seus havien estat gitanos i d'ells havia hereditat la sal i la barra. El Salau, era, per temperament, per auto-educació, per mundologia, per contagi o pel que mai hom no pogué esbrinar, un caràcter dels indefinits, ço que vulgarment ne diem dels que no es deixen entendre. Parlava de tot sense saber de res, li atribuïeu un poder taumatúrgic, i ningú es sentia agosarat per dur-li la contrària a les barrabassades que deia i feia. Era facciós, audaç i informal i reeixia dels embolics més intrincats. Sabia ensarronar els gasius i feia prodigis de prestidigitació amb signatures i acceptacions el pagament de les quals diferia amb excuses, mai amb monedes de bona llei. La gent que el coneixia l'admirava, per bé que li pronosticava una mala fi.

Els més doctes el qualificaven de fenomen psicològic mentre el vulgus li atribuïa pacte fet amb el diable. Aneu-ho a saber! Un dia, però, quan ja feia massa temps que durava la vida disbauxada del Salau, li eixí un d'aquests macips de cara de prunes agres que mai no estan per brocs decidit a acabar aquells misteris. Aprofitant l'avinentesa que el Salau feia més el *mata siete y espanta ocho* en el cafè ple de gent, tot d'una, se li en cara reptant-lo eixir del local de grat

12. - EL BORINOT.

o per força. En Salau, es veié la partida perduda i, batent-se en retirada, intentà de fer l'home cridant com si tingué raó. Comprenent, però, que li tocava ballar amb la més lletja si roncejava massa allargà la mà al macip bo i dient-li: toca-la, noi! és amb gent com tu que m'agrada d'entendre'm i, sense ni saber per on desaparegué del cafè.

Davant de casos com aquest no pot dubtar-se del poder ocult de certes persones que descobreixen les intencions, endevinen els pensaments, veuen més enllà que molts i saben escórrer el bulto quan presenten que hom ha de rebre.

L'ocultisme, doncs, és patrimoni dels espavilats que saben nedar i guardar la roba; dels que dormen amb un ull obert com les llebres; dels afaita clatells. L'ocultisme no s'aprèn en llibres ni laboratoris sinó que es porta damunt. L'ocultisme és com la planeta, que cadascú duu la que li toca.

No cal perdre el temps com els nordamericans que pretenen enlairar l'ocultisme a sistema ordenat. No ens fem il·lusions. El millor és descobrir-ne l'envitricoll i restar a honesta distància per evitar els cops que, a voltes, reparteixen els que es dediquen a explotar-lo.

A. R. M.

LA XERINGA

Quan hom viu el viure modern amb els avanços i els indispensables troncolls de tot el que mena un afer, o un afany, sovint ha d'emprendre viatges per vigilar la competència, espiar el progrés o ensumar els veïns. Mai hom no viatja sol; li cal una cartera i una maleta. A la cartera serva documentació personal, notes, adreces i aquells papers dibuixats amb suggestives xifres que ens afranqueixen l'entrada

arreu. En la maleta, però, el contingut és força matusser: roba interior, aparells d'higiene i, para de comptar. Entre els aparells higiènics n'hi ha per a usos distints: pinta i respall per les dents, cap i roba, licors, sabó i perfums. Molts són, però, els qui s'obliden un atuell de gran utilitat per l'ordre interior: la xeringa.

L'experiència ens ha alligonat i convençut que, ni en família ni en viatge pot prescindir-se de les xeringues. Aquest estiu representa la sanitat, la seguretat de tornar bo a casa. És com si diguéssim el granífug que desfà els congriaments metereològics més esgarrifosos que embussen les canones i us caragoleu de mal de ventre. Ni les sals d'antimoni, bismuts, laxants ni oli de ricí no són tan ràpids i de segurs resultats com la xeringa.

Cap poble modern ni cap persona civilitzada pot prescindir-ne, per mil motius de doscents ordres diferents dins el camp de la precaució, previsió conservació i curació. Ja ho veieu si és útil aquest aparell senzill i pràctic ensems que de consum universal. Als principals països hi ha fàbriques muntades que, d'un cap de l'any a l'altre, en construeixen milers. Els directors són gent sàvia i distingida; els obrers especialitzats.

Les necessitats d'ordre interior comporten tenir a mà, sempre, xeringues per un *si de cas* que pot presentar-se a l'hora menys sospitada. Totes les mares de família en coneixen el funcionament i estan assabentades de les càrregues que els cal per tal d'assolir-ne els millors efectes.

Els infants confonen les xeringues amb una joguina mentre pels grans, a voltes, és motiu de serioses reflexions. Fabricar-les bé costa molt i exigeixen una especial cura per a la conservació. Per aquesta causa els especialistes recomanen assajar-les sovint per tal que no fallin el moment d'utilitzar-les. Com tot atuell complicat és delicat i vol cert mirament a tractar-lo; car.

PARENCERIES

qualques vegades, dóna coces. Es natural, doncs, que hi hagi pobles que conreïn una classe, exclusivament, dedicada a l'estudi, maneig, ús i defensa de les xeringues. Això representa un gros caudal de coneixements i diners. Què hi fa, però, si així s'assegura el funcionament llur el dia que convé?

Els salvatges quan poden pispar una xeringa no hi veuen de contents, àdhuc hi dansen al voltant fent-li grans acataments. Amb tot, hi ha qui no els dóna una excessiva importància arreconant-les en moments d'enfadament i malhumor oblidant que el despreci és causa d'enuig per la cosa despreciada a la qual mai no li manquen defensors que agafant-les per la tremenda venen a fer-nos creure un munt de coses que no ens interessen poc ni molt. D'ací pervenen certes sarcines i embolics de troques de mal pair que han fet parlar les comares que sempre tenen lleure per escatir les coses d'altri encara que sigui en perjudici de deixar agafar l'escudella o cremar la carn que tenen a les graelles. Al capdavall per causa d'embolicar-se en afers que no els va ni els toca mentre la criatura se'ls rebenta plorant en el bressol de tant de mal de ventre com pateix. Es llavors que en heure'n esment, corren a cercar la xeringa per treure els mals entecs captenint-se que el millor és deixar que cadascú s'arrangi com pugui i qui tingui feina que la faci.

Altra cosa seria si hom s'hagués previngut amb temps tenint les eines a punt quan són necessàries i no haguessin badoquejat. Mai hom no sap, en alçar-se bo al matí si ho estarà abans de l'hora de colgar-se i, per això, és recomanable que tant anant de viatge com en la vida familiar es reti el degut respecte a l'humil, senzill i pràctic instrument. Parla la doble experiència dels anys i de la pràctica.

F. L.

Diu un refrany: "ço que és del néixer no es deixa". De bona veritat, us dic que l'inventor d'aquest refrany era un sastre que coneixia el panyo. Aneu a esbrinar si parlava per observació o pròpia experiència. Tant-se-val. Sigui que amb el mal dels altres coneixia el seu o perquè sabia en quin lloc l'apretava la sabata, el cert és que és una veritat com un temple que, ja del néixer, hom porta damunt aquella mena de cosa que mai no s'esborra, malgrat es visquin els anys de l'oncle Matusalem.

En d'altres moltes llengües es troba l'equivalent del nostre refrany i àdhuc s'ha escrit una comèdia espanyola que duu per títol "Genio y figura hasta la sepultura" que, tant si la mirem de dret com de través veurem que significa exactament que el refrany català, si voleu amb més sonoritat i tot, i amb més completa expressió.

Res més difícil que amagar la coixera—en caminar s'entén—o dissimular la tartamudesa quan s'enraona; de la mateixa manera és molt dificultós estrafer el caràcter en qualsevol edat o situació de la vida.

Hom conegué un Tal que pervenia de molt bona família però que havent tirat per mal cap anà a empentes i rodolons fins a parar a un hospici. Allà semblava tallar el bacallà amb la xerrera seva que feia com si no s'hagués mogut dels millors temps de la seva vida d'opulència. En escoltar-lo hom en poca estona s'assabentava d'un rengle de coses sucoses de quan pintava quelcom en el món de la facècia, de l'embolic i de la trampa: un veritable ex-personatge que vivia del record d'antany. No es podia aguantar dret i hom el veia captenir-se amb alternatives enfrontant-se — per bé que de molt lluny — amb els poderosos, menyspreant qui li semblava que era poc per ell. Pobre don Eusebi de la

14. - EL BORINOT.

Costa! Debades sospirava tornar a rabassa morta.

Els anys hi eren, disbaixant havia dilapidat el patrimoni, guanyant nafres i perdent amics: l'urc, però, hi era sencer. No tenia salut, juvenesa, diners ni amics i, amb tot, redreçant-se, deia i maldeia oblidant llur rista situació. Els que l'escoltaven no el podien contradir; car el Reglament de l'hospici no permetia discussions. Com que el prenien per boig el deixaven esbravar tant com volia resignant-se a sofrir aquelles impertinències pensant que tanmateix a l'hora de la mort hom hi arriba sense ni adonar-se'n.

Heus ací un cas comprovatori del nostre refrany. Don Eusebi de la Costa el trobareu en molts indrets; en els arruinats del negoci, en les desferres artístiques, en els fracassats de la política, en els literats caducats.

Arreu trobareu l'exemplar amb les mateixes característiques, idèntics trets, detalls semblants. Tots han seguit el mateix procés biològic, es deuen a igual casuística, fan aquella fila estrambòtica i ridícula dels que aparenten molt i no són res.

F.

UN BON GEST

La família feia, quisap-los dies que, enllestits els àpats romania quieta al voltant de la taula. Ni els grans ni els petits sentien la fretura d'allunyar-se, els uns als habituals esplais de la juvenalla, els altres, els més menuts, semblava que tot d'una s'haguessin entenimentat, en no cercar-se mútuament les pessigolles per acabar a trompada seca, com és propi de l'edat. Ordinàriament era el pare qui trencava aquell aclaparador silenci, i, com qui res no vol dir, adreçava l'esguard vers el cantó on seia el fill gran, exclamant: què hi voleu fer? Ben mirat i remirat, la cosa no té dubte; cal re-

conèixer el dret de demanar però no deu oblidar-se el dret de negar. La Francisqueta és una noia vistosa, encara que molt més rica que feïnera, amb la seva posició econòmica no hi ha dubte que tots podríem beneficiar-nos. Altramen' són molts que la pretenen bons partits tots, i, naturalment, cadascú mira les seves particulars conveniències. Ara bé; dient les coses al com s'han de dir, és innegable que el nostre Andreu és guapot, alt, ben plantat i de bon caràcter. Res no hi fa d'ésser una mica fatxender; en ve de família, i lluny d'ésser un defecte remarcable ho crec per una bona condició per especials circumstàncies de la vida.

Ací una pausa llargueta que els presents aprofitaren per respirar i esguardar de cua d'ull l'Andreu. Aquest, que durant la paternal peroració mentre es gronxolava amb la cadira imaginava el bell esdevenidor com se li esvania, alçà els ulls, talment un be que present que van a escorxar-lo, i sospirà pregonament.

El cap de taula reprengué la paraula fent consideracions damunt el mateix tema, veritables exercicis a la corda fluixa, empassant-se els ennuecs que sovint li trencaven la veu i encoratjant-se, amb gran sorpresa dels oients, donà un cop damunt la taula exclamant: Net i clar, la Francisqueta no ens convé; no és dona per casa nostra! Que tingui ben entès que a nosaltres, la família tota, no ens escau barrejar-nos amb persones que no són del nostre llustre, ni volem emparentar amb gent pervinguda. La història dels Famades comença a l'època de les patacades, i l'honor i bona fama no ens permeten — que ho senti qui tingui orelles — alternar amb segons qui. Renunciem, per ara i sempre, d'entroncar amb la Francisqueta i amb totes les Francisquetes que al món hi hagi.

Les fermes paraules de l'avi Famades envigoriren la tendre esposa i fidel

fillada que aprovà, amb expressives demostracions, l'heroica encara que justificada actitud del cap de casa.

L'Andreu — promès esbandit — poc convençut del gest patern, tingué una batzegada nerviosa que dissimulà tant com pogué assentint amb un cop de cap al que digué en Famades pare.

Efectivament, la Francisqueta no mereixia l'honor d'entrar a la família; la Francisqueta no era del braç dels Famades i, per tant els Famades no devien abaixar-se per alçar una noia i una família sense història ni macadures al cos. De llavors ençà hom podia dir amb els teòlegs allò del *Roma locuta...*; no calia parlar un mot més.

Si els de casa la Francisqueta els coïa, que s'hi posessin fulles de malva. Si havien de menjar carabassa que hi posessin sucre, que fà de més bon menjar i, si la noia es desconhortava que li installessin una telefonia que, amb els avorriments li passaria com els microbis, els uns es mengen als altres.

D. A.

PELS BELLS CARRERS DE MA CIUTAT

PATENTS I MARQUES

A. PASQUAL.—C. de Cent, 304, pral.

INSTAL·LACIONS ELÈCTRIQUES

F. BONET.—València, 188

Llibres, els millors

EDITORIAL POLÍGLOTA.—Petritxol, 8

Instal·lacions elèctriques, aigua i gas
RAFEL SALA.—Corts Catalanes, 451.

Pelleteria

LE RENARD.—Corts Catalanes, 614.

MATERIAL ESCOLAR I CIENTÍFIC
(SUC. ESTEVA MARATA). R. Univer., 7

Ceràmica i Rajoles

CASIMIR VICENS.—Tallers, 72.

Mantons Manila i Mantellines

C. FONT.—Call, 1.

Llaneria i Sederia
CASA PUIG.—Call, 9.

Camiseria.—Boqueria, 36 i 38
RODRIGUEZ & FERRER

Articles Fotogràfics i Ràdio
PÉREZ I SÀBAT.—Fontanella, 18

Art. Fotogràfics i treb. de Laboratori
E. PICAZO.—Jovellanos, 4.

Articles fotogràfics i ràdio
V. CALDÉS ARÚS.—Salmerón, 140.

Articles Viatge i Pell
LA MUNDIAL.—Salmerón, 153.

ANTIGUITATS D'ART

Carrer del Call, 28, pral.

R. ABELLÓ.—Ronda S. Antoni, 48.
Làmpares menjador, des de 10'90

Cristalleria i Alumini

CASA ACAR.—Ronda S. Antonio, 60.

Taller d'OPTICA, J. PUIGORIOL.
Carrer Muntaner, 56

VULCANITZACIÓ DE NEUMÀTICS

A. Hernández.—Rosselló, 199.

Fàbrica de Làmpares Elèctriques
ALFONSO MAÑES.—Villarroel, 173 bis

GANIVETERIA ROCA

Plaça del Pi, núm. 3

CAMISERIA del "Liceo"

JOAN VALLVÉ.—Sant Pau, 3.

Pianos, harmòniums: venda i afina-
ció.—Planeta, 41—L. CAMPS ARNAU.

Sastreria Econòmica.—P. Padró, 14
Trajos a plassos i al comptat

Acadèmia Tall i Confecció per a
senyoretetes.—Diputació, 222, pral. 1.^a

Electricitat. - Làmpares. - Motors
Menéndez Pelayo, 103 (G.)

Sastreria Guilemany, vestits i for-
mes tots preus. P. Sol, 8, t. 1451-G



SALA PARÉS

Establiments **MARAGALL**
Petritxol, 3 i 5 - BARCELONA

MOBLES FRADERA

Fradera i Ribas, s. en C.

Fabricació pròpia



Vendes a termes.
Condicions especials pel
pagament immediat.

Exposició, Despaitx i Tallers:
Calabria, 94 - Tel. 968-H
BARCELONA



RAMON SUNYER

JOIER

Corts Catalanes, n.º 665
Teléfon 813-S. P. - BARCELONA

**IGNASI FOLCH
I TORRES**

Una dona

Novel·la
contemporània



A TOTES
LES
LLIBRERIES

Preu:
3'50 ptes.

FOTOGRAVATS



TRICROMIAS~AUTOTIPIAS

CALÇATS

**ALFONS
RASPALL**

Es serveix
bé, bo
i a bon preu

Portaferrissa, 13
BARCELONA

LLÀTZER DE TORMES

el clàssic de l'humor **2**
demaneu-lo a totes les llibreries **Pessetes**

Reirotgeria "El Marino"

EL MILLOR
RELOTGE
SUIS DE PRE-
CISSIÓ. Garantit per 10 anys i únic que durant els cinc primers s'adoba de franc en tota mena de espatllament.



PER ENCARREGS:
JAUME ROCA,
Ordre, 136,
Sant Andreu.—
JOSEP TORRUELLA,
Pipollés, 73,
St. Martí.
MERCE-
RIA «Bell Caprici», Carmel,
50, Les Corts.

CENTRAL I TALLER D'ADOBES

Jaume Fonollosa, Canvis Vells, 8
Bisuteria fina. - BARCELONA



Si els seus
ulls es
cansen pot
evitar-ho
consultant
l'òptic
profes-
sional

J. Ruiz Urrea
Ronda Sant Antoni, 61
No confongui el numero. - Entrada per l'escala.

FÀBRICA DE LLONGANISSES
la millor de la nostra terra

TELEFONS

A Seu d'Urgell, n.º 124
A Barcelona, n.º 2023
A Sitges, n.º 1383

Demaneu a tot arreu la marca

ELS PIRINEUS

Quingles i Escaler

CASTELLCIUTAT
(Seu d'Urgell)

160/172